

PM för tillfälliga övernattningar

Inledning

Följande riktlinjer är framtagna för dig som planerar tillfällig övernattnig i lokaler där brandskyddet inte är anpassat för sovande personer. Detta kan exempelvis vara skolor, idrottshallar, samlingslokaler och liknande byggnader. När dessa lokaler används för tillfällig övernattnig kan särskilda åtgärder behöva vidtas för att säkerställa att brandskyddet uppnår den nivå som krävs.

Innehållsförteckning

<i>1 Brandskydd vid tillfälliga övernattningar</i>	3
<i>1.1 Utrymningsvägar</i>	3
<i>1.2 Brand- och utrymningslarm</i>	4
<i>1.3 Personantal</i>	4
<i>1.4 Dörrar i brandcellsgräns</i>	5
<i>1.5 Utrymningsplan</i>	5
<i>1.6 Släckutrustning</i>	5
<i>2 Ansvar</i>	5
<i>2.1 Organisation</i>	5
<i>2.2 Ordningsregler</i>	6
<i>2.3 Brandvakt</i>	6
<i>Underrättelse om tillfällig övernattnig</i>	7

1 Brandskydd vid tillfälliga övernattningar

1.1 Utrymningsvägar

Samtliga lokaler som används vid tillfällig övernattning ska ha tillgång till minst två av varandra oberoende utrymningsvägar som leder ut till det fria. Det betyder att om en brand blockerar en av utrymningsvägarna så ska det alltid finnas en alternativ utrymningsväg som är opåverkad.

Direkt utanför varje rum som används för övernattning ska det finnas utrymningsvägar i två olika riktningar. För att utrymningsvägarna ska kunna accepteras bör de vara utförda så att de leder till antingen ett brandtekniskt avskilt trapphus, en utvändig trapp eller direkt ut till det fria om utrymningen sker i markplan. Då övernattning sker i markplan kan alternativ utrymning via dörr eller fönster direkt ut till det fria accepteras om detta finns i samtliga rum som används för övernattning.

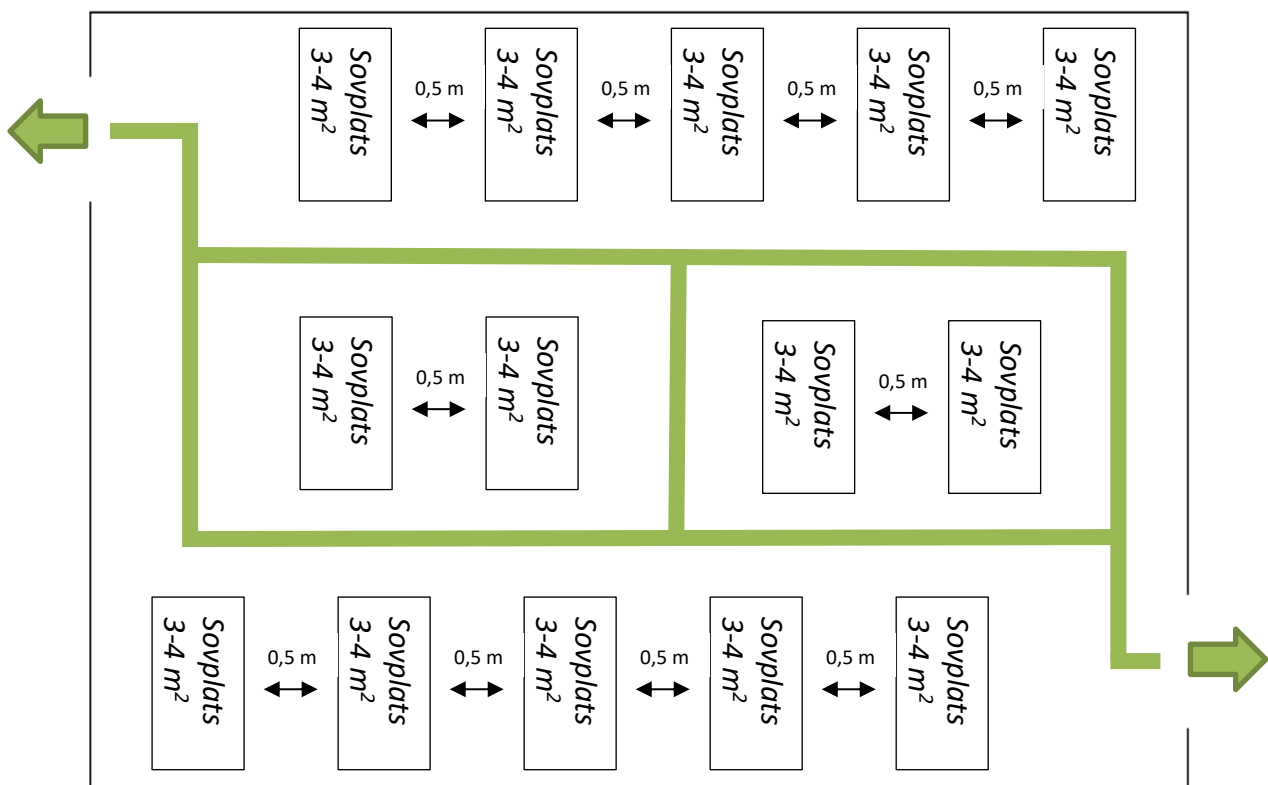
- Utrymningsvägar och vägen till utrymningsvägar ska vara försedd med genomlysta eller efterlysande utrymningsskyltar.
- Gångavståndet till utrymningsväg får maximalt uppgå till 30 meter. Avståndet gäller från det utrymme längst in i lokalen som nyttjas för övernattning.
- Utrymningsvägar får inte vara möblerade så att det utgör ett hinder för utrymningen. Förvaring av brännbart material får heller inte förekomma.
- Gångstråk i utrymningsvägar ska uppnå minst 0,9 meter i bredd och vid fler än 150 personer minst 1,2 meter.
- Dörrar som används till utrymning ska minst ha 0,8 meter fri öppningsbredd och 1,2 meter vid fler än 150 personer.
- Dörrar ska kunna öppnas utan nyckel eller annat redskap och vara lätt öppningsbara inifrån med ett nedåtgående trycke.
- Om fönster används för utrymning behöver detta vara öppningsbart utan nyckel eller annat redskap samt fritt från inredning eller hinder som kan blockera. Fönstret behöver dessutom uppfylla följande kriterier:
  - Fönstrets mått behöver uppgå till minst 50 cm brett och 60 cm högt samt att summan av bredd och höjd i öppet läge inte understiger 1,5 meter.
  - Fönstret får vara beläget maximalt 1,2 m ovan golv och 2,0 m ovan marken utanför.
  - Fönster får utgöra utrymning för maximalt 30 personer och det ska finnas tydliga anvisningar om vilka som kan övernatta i rum med alternativ utrymning via fönster.

1.2 Brand- och utrymningslarm

Byggnader som skall användas för tillfällig övernattnig ska vara försedda med anordningar för tidig upptäckt och varning vid händelse av brand. Detta bör utgöras av ett automatiskt brand- och utrymningslarm med vidarekoppling till räddningstjänst utfört enligt SBF 110 Regler för brandlarm. Detekterade utrymmen ska som minst omfatta utrymningsvägar, väg till utrymningsvägar, övernattningsrum/sovsalar och angränsande lokaler inom samma brandcell. Seriekopplade brandvarnare kan i vissa fall utgöra ett alternativ för tidig upptäckt och varning vid händelse av brand. Detta kan exempelvis godtas i byggnader där samtliga rum för övernattnig är i markplan och dessa har tillgång till alternativ utrymning via dörr eller fönster som leder direkt till det fria.

1.3 Personantal

I den lokal som används vid tillfällig övernattnig får det högsta tillåtna personantalet inte överstigas. Lokalens golvyta är också avgörande för hur många personer som kan övernattna i lokalen. Lämpligt riktvärde är 3m² golvyta per sovplats för mindre madrasser och 4m² golvyta per sovplats för större madrasser och sängar. Mellan varje sovplats lämnas minst 0,5 meters mellanrum och varje sovplats ansluter till 1 meter breda gångstråk. Gångstråken leder till lokalens utgångar och hålls fria från packning och förvaring. Lokalen som används vid tillfällig övernattnig ska sedan kontrolleras dagligen inför varje övernattnig. I Figur 1 nedan så framgår ett exempel på utformning av sovplatser i lokal för övernattnig.

Figur 1. Exempel på utformning av sovplatser i lokal för övernattnig. Gångstråk med grön markering är minst 1 meter breda och leder till lokalens utgångar.

1.4 Dörrar i brandcellsgräns

Dörrar i brandcellsgräns ska hållas stängda och uppställning med kil eller liknande får inte förekomma. Uppställning är endast tillåtet om dörren är försedd med automatisk dörrstängning vid utlöst brandlarm.

1.5 Utrymningsplan

I anslutning till de rum som används för övernattning ska det finnas utrymningsplaner med anvisningar om utrymning och brandskyddet i lokalen. Utrymningsplanen ska ge information om hur bränder undviks, utrymningsvägar, larmsignaler, släckutrustning och hur räddningstjänsten larmas via 112.

1.6 Släckutrustning

Släckutrustning i form av handbrandsläckare eller inomhusbrandpost ska finnas tillgänglig. Utrustningens placering ska tydliggöras med skyltning och markeringar. Gångavståndet till närmaste släckutrustning får inte överstiga 25 meter.

2 Ansvar

Den som hyr ut en lokal för tillfällig övernattning behöver redogöra för lokalens begränsningar och tydliggöra vilken verksamhet brandskyddet är anpassat för. Denne ansvarar också för att brandskyddet i byggnaden är kontrollerat och säkerställer att alla installationer fungerar innan lokalen nyttjas.

Det övergripande ansvaret vid tillfälliga övernattningar riktas dock till arrangören som ska organisera och vidta nödvändiga säkerhetsåtgärder.

2.1 Organisation

Arrangören för den tillfälliga övernattningen ansvarar för att upprätta en organisation som garanterar säkerheten vid den tillfälliga övernattningen. Organisationen ska kompensera för att brandskyddet i lokalen inte är anpassad för övernattning. Under hela arrangemanget ska det alltid finnas en brandskyddsansvarig i tjänst för att leda, följa upp och kontrollera övernattningen. Vid brand, utrymning och liknande händelse ska brandskyddsansvarig kunna delge räddningstjänst, ambulans och polis uppgifter om

- vad som har hänt
- status för utrymningen och om det finns personer kvar i byggnaden
- var i byggnaden branden har uppstått
- var uppsamlingsplatsen finns.

I övrigt ansvarar arrangören för att personalen som arbetar vid den tillfälliga övernattningen har

- tillräcklig kunskap och utbildning
- förmåga och vet hur de ska agera vid brand och utrymning
- förmåga och vet hur de ska hantera lokalens släckutrustning
- kunskap om lokalens brandtekniska installationer (brand- och utrymningslarm, dörrar i brandcellsgräns, utrymningsvägar, vägledande markeringar m.m.).

Arrangören ska också se till att

- de övernattande fått information om hur de ska agera vid brand och utrymning
- de övernattande fått information om placering av släckutrustning, utrymningsvägar och återsamlingsplats
- de övernattande fått information om ordningsregler och kontrollera att dessa efterlevs
- säkerställa att utrymningsvägar hålls fria och dörrar är lätt öppningsbara
- dagligen kontrollera utformningen av rum för övernattnig.

2.2 Ordningsregler

Arrangören ska upprätta ordningsregler som gäller vid den tillfälliga övernattningen.

Följande ordningsregler ska gälla och kompletteras vid behov:

- Förbud mot rökning och öppen eld i hela byggnaden.
- Matlagning och liknande tillredning sker på avsedda platser.
- Belysning i korridorer och trapphus som utgör utrymningsvägar ska vara tänd vid mörker.
- Uppställning av dörrar i brandcellsgräns får inte förekomma om dörren inte är försedd med automatisk dörrstängning vid utlöst brandlarm.
- Sopor och övrigt brännbart material placeras i avsedda utrymmen
- I korridorer, trapphus och andra utrymningsvägar får inga hinder eller förvaring av brännbart material förekomma.
- Brandfarlig vara får inte hanteras i byggnaden.
- Container, husvagn/husbil och liknande får inte placeras inom 8 meter från byggnaden.
- Inga hinder för räddningstjänstens framkomlighet får förekomma.

2.3 Brandvakt

Tillfälliga övernattningar ska i vissa fall förses med minst två vakande brandvakter. Detta gäller om övernattningen inte är förlagd i markplan, berör ett större personantal och/eller består av fler än ett sällskap. Brandvakterna ska utföra bevakningsronder under tiden för övernattningen och ha tillgång till telefon. De ska även vara väl insatta i organisationen för brand och utrymning samt lokalernas brandtekniska installationer.

Underrättelse om tillfällig övernattning

För att få ta del av mallen för underrättelse så ska ni kontakta den räddningstjänst som är aktuell för er kommun. Nedan finner ni kontaktuppgifter till respektive organisation i Hälsingland.

Hudiksvall, Nordanstig

Norrhälsinge Räddningstjänst
raddningstjansten@hudiksvall.se
0650-38011

Bollnäs, Söderhamn och Ovanåker

Kommunalförbundet Hälsingland
info@kfhalsingland.se_
0278-540 000

Ljusdal

Räddningstjänsten Ljusdal
raddningstjansten@ljusdal.se
0651-18023

